

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. szeptember 4

Vasárnap.

XXIII évfolyam. 71. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyiltér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltérek díja előre fizetendő.

A tett beszélt.

Örvendetesebb, az egész nemzetet fel-emelőbb cáfolat nem érhetett Beck és Albori generálisok ismert nyilatkozatait, mint az imént közzétett nyelvrendelet, mely a közös hadsereg hatóságainak a magyar állami hatóságokkal és minden magyar állampolgárral való érintkezését szabályozza a katonai ügyekre vonatkozólag; mert ez a rendelet sokkal többet teljesít, mint amennyit a kilences bizottság az 5. pontban megállapított. A két generális abból az álláspontból, melytől politikai nézeteikben többé nem tudnak távolodni, hiába tüntetett a nemzeti törekvések ellen. Megtudták most, hogy e törekvések törvényesek, hogy azokat teljes mértékben kielégíteni akarják. De épp ily csattanós mindama krakélérek lecáfolása, akik oly roppant aggodalmat tetettek a két generális nyilatkozatai után, kik ismét úgy álltak oda, mintha újfent fel kellett volna vonulniok a szabadalmazott honmentők órállásaira. Mint látjuk, minden buzgóságuk tárgy nem ismerés volt, minden aggodalmuk képmutatás volt, no meg erős vágy személyes érvényesülés után. Tehát tökéletes igazunk volt az akkori tényállás fel-fogásával, és a hadügyminiszter rendelete mintegy szentesíti nézeteinket, melyek teljes bizalmunkat foglalták magukban a magyar királynak nemzetéhez való hajlandósága iránt. A tett beszélt, minden szónoklat felesleges, és mint bebizonyul,

feleslegesegek egy ismert pártnak ama pózai, melyek fölfelé államférfiasan, de lefelé forradalmárosan mutattak s mely párt ezért még rövid idővel ezelőtt azt követelte, hogy a magyar vezényleti nyelvet legalább elvben jelentsék ki, de a teljese-dés idejét ne állapítsák meg. Minden elv fölösleges, mert a közjogi elvek összesége, melyek Magyarország szuverénitását kiteszik, alkotmányunkban van, és ezt az alkotmányt teljesen elismeri és recipiálja az 1867: XII. t.-c. Valamely elvnek minden újabb kijelentése annak bizonyos mértékben gyöngítése lenne, mint valami vívmány tűnnék fel, holott Magyarországnak nincs szüksége új vívmányokra, mert több mint szuverén állam nem lehet és egy szuverén államnak mindent, amit elérni akar, a saját lényéből, saját hatalmából kell elérnie. Igaz, a közjogunkban létező elvek kivételét nem lehet rögtön és egész mértékben megvalósítani, éppen ez ellen fordul a magyar államnak — az osztrák tartományokkal való összefüggésében — története; történet, melyből kitűnik, hogy a mohácsi ütközet óta Bécsből mindig meg volt a törekvés, hogy Magyarország szuverénitását lehetőleg megfosszák tartalmától. De az 1867. évvel itt teljes fordulat állt be. Megértik Bécsben, mit jelent Magyarország ereje az egész monarchia hatalmára és tekintélyére nézve, mit jelent Magyarország ereje az uralkodó családra nézve is és minden esetben. Most tehát csak arról van szó, hogy a körülmények-

nek megfelelőleg, hogy organikusan meghessen végbe a közjogi dualizmus szellemében ama régi visszamaradt intézmények átalakítása, és az átalakításnak egy ily mozzanata a hadseregére vonatkozólag, mint más intézményekre vonatkozólag az átalakításnak már oly számos mozzanata történt, a hadügyminiszternek a magyar nyelv használatára vonatkozó, épp most megjelent rendelete. A rendelet a magyar nyelvet teljesen egyenlővé teszi a tulajdonképpen szolgálati nyelvvel, mert míg minden más nyelvű iratokat előbb a szolgálati nyelvre kell lefordítani, ez teljesen elesik azoknál az iratoknál, melyeket magyar nyelven nyújtottak be a katonai hatóságnál. Az alapkövet tehát mélyen és szilárdan letették a dualisztikus kialakulás számára a hadügyben is. A katonai szellem egységét ez a legkevésbé sem kell hogy veszélyeztesse. A hadügyminiszter utolsó enunciaciójában ez a lélekemelő, melyért nem adózhatunk a magyar kormánynak elég elismeréssel, Magyarország királyának elég hódolattal.

A kormány köréből. Tisza István gróf miniszterelnök Nagyszalonára utazott, hogy a református egyházmegye közgyűlésén, mint főgondnok elnököljön. — Nyíri Sándor honvédelmi miniszter szeptember 4-én érkezett haza nyári vakációjáról, ezután Gromon Dezső honvédelmi államtitkár megy el a fővárosból néhány napi üdülésre. — Plósz Sándor igazságügyminiszter Somlyóvásárhelyről, hol üdülés céljából három hetet töltött, holnap Budapestre érkezik s Bernáth igazságügyi államtitkár

TÁRCA.

Rákóczi hamvai.

Rákóczi hamvait hazahozzák,
Zengnek majd ünnepi szent zsolozsmák;
Az lesz csak nagy napja e nemzetnek,
Mikor kuruc s labanc ölelkeznek.

Ellünnnek századok feledésbe,
Hány zsarnokot beföd a sír éje;
De ki egy nemzetet szívbe zár,
Annak lelke hej, mind haza jár.

Hiába a golyó, akasztófa,
Késő unoka is dalol róla,
Hiába temetik idegenbe,
Igazán soh'se lesz eltemetve.

Elhangzott régen a tárogató,
Azt hitték, letűnt már, sírba való,
De hangja újra kél kelet felől,
Rákóczi zászlaja lobog elől...

És milliók szíve újra dobog,
Kurucok zászlaja újra lobog, —
Kurucot földi sír el nem takar,
Porából feltámad régi magyar!

Haan Béla.

Falusi történet.

Körülbelül hat éves lehettem. Olyan buksi, kis fiúcska, mint a többi, ilyenkorú gyermekek. Kíváncsi voltam nagyon, mint azok. Kíváncsi voltam különösen arra: hogy lövik a nyulat?

Kértem is mindig atyámat, ki el-eljárogatott vadászni s épen nem eredménytelenül: „Lejtem Apám, viden el engem is vadászni!”

Addig kértem, könyörögtem, míg egyszer teljesült kívánságom.

Egy szép augusztusi napon így szólt hozzám atyám: „No fiam, holnap megyünk vadászni. Téged is elviszünk, ha felébreszt két órákor!”

Volt örömem! Tehát megláthatom végre: hogy lövik a nyulat. (Eszembe sem jutott, hogy eredménytelenül is járhatunk. Hogy is jutott volna!)

Egész nap mind bukfencező nyulakról beszéltem. Este pedig nem akartam lefeküdni. Félttem, hogy nem ébrednek fel a kívánt időben. Persze, hogy nem ébredtem fel.

De azért felköltöztek mégis!

Igy jutottam el a közeli *) faluba, melynek a határában vadásztunk. Megláttam azt is: hogy lövik a nyulat, de valami egyebet is láttam.

Mikor délfelé bevetődünk a faluba, egyszerre csak pisztolydurrogás ütötte meg füleimet. Szemeim fürkészve keresték: hol van a „tapsifüles”? (Lelkemből össze volt forrva a lövés képzelet a nyul alakjával).

Nem volt sehol. Ahelyett klarinét sikongása, vig muzsikaszó lódobogás, kurjantgatás kötötte le újabbán figyelmemet. Alig jutott időm a gondolkodásra: felpántlikázott lovakkal vont szekerek robogtak el előttünk. A szekereken ünnepi ruhába öltözött férfiak, asszonyok, ifjak és leányok ültek.

Lakodalmom volt.

Megtudtam azt is, hogy a gazdag Bácskai Féri veszi feleségül a szép, de szegény Timár Julusát.

Akkor nem sokat tördöttem a neveikkel. Megbámultam a cifra vendégsereget, a felkoszorúzott menyasszonyt, a deli magyarruhás vőlegényt, a barna cigányfiukat, kik valami indulófélet játszottak és a — nagy gardont.

Ennyi volt ami érdekelt!

Azután újra a nyulakkal foglalkoztam.

holnap kezd meg nyári szabadságát. — Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter Marienbaddól családjával együtt Tátra-Lomniera érkezett, a hol a jövő héten Budapestre érkezik és Serényi Béla gróf kereskedelmi államtitkár kezdi meg nyári szabadságát. — Burián István báró közös pénzügyminiszter többheti távollét után Bécsbe érkezett s átvette miniszteriuma vezetését. Burián br. hír szerint a közel jövőben újra leutazik az okkupált területekre.

A hadügyminiszter nyelvrendelete. Az osztrákok köpködnek és pukkadnak az újabb nyelvrendelet miatt. Nincs igazuk, mert annak rendelkezései nem mennek túl a törvényes állapoton. Nálunk az ellenzéki kritika iparkodik méltatlankodni, mondván, hogy el nem éri a rendelet a törvényadta jog szintjét. Nincs igazuk, hogy miért nincs, azt kérdezzék meg az osztrák köpködőktől. De hogy a miatt forduljon valaki a rendeletben foglaltak ellen, mivel most és nem negyven évvel ezelőtt adták ki, az már tisztára neveléses.

Szenteltett törvények. A hivatalos lap mai száma a következő szentesített törvényeket közli: 1904. évi XIX. törvények Sándor község közigazgatási és országgyűlési képviselőválasztókerületi átkébelezéséről; 1904. évi XX. törvények a cs. és kir. közös hadsereg katonai nevelő és képzőintézeteinél magyar honos ifjak részére létesített 250 állami alapítvány helyről szóló 1897-ik évi évi XXII. törvények módosításáról; 1904. évi XXI. törvények a 1904. évi állami költségvetésről; 1904. évi XXII. törvények a szab. osztrák-magyar államvasutassaságtól főlve 10.000.000 K. előleg törlesztetlen részének visszafizetéséről; 1904. évi XXIII. törvények a mérsékeit áru marhasoról szóló 1897. évi I. törvények módosításáról; 1904. évi XXIV. törvények az „6 felsége a király védnöke alatt álló szegénysorsú tudósbeteg szanatórium-egyesülete Budapesten” című egyesület által fölveendő nyereségykölesön engedélyezéséről.

KÜLFÖLD.

A japán—orsz háboru.

Budapest, szept. 1.

Londonból jelentik: A japánok legkésőbb novemberre várják Liaojang és Port-Arthur sorsának végleges eldöntését, mert Togo akkor Vladivosztoke ellen indul.

Mukdenből jelentik: A japánok Liaojangból

teljesen visszászorították az oroszokat, úgy hogy azok nagy veszteséggel Mukdenbe vonultak vissza.

Londonból jelentik: Kuropatkin összes csapatait koncentrált, hogy a japánok előnyomulását megakadályozza. Oyama összes erejével rávetette magát és hosszas küzdelem után visszavertette. A jobb szárnyon nem tudott eredményt elérni és így történt, hogy visszavonult.

Tokió, szept. 1.

A balszárny ellen sikeres támadást intéztek a japánok és az oroszokat teljesen visszaverték.

Itt az a hír van elterjedve, hogy Kuropatkin teljesen visszavertette.

Oyama jelentése szerint a japánok vesztesége jelentéktelen.

Tokió, szept. 1.

Hire van, hogy a japánok iszonyu küzdelem után Liaojangot bevették. Ez a hír azonban még megerősítésre vár.

Hazánk tűzrendszete.

Irta: Széchenyi Viktor gróf.

II.

Már most nézzük, miként áll ma ezen kormányrendelet keresztülvitele.

A statisztika a következőt mondja: a községek száma Magyarországon 12.614, ezek közül 1021 oly község, mely 50 háznál kevesebbet számlál, kelenek tehát 11.593 tűzoltóságnak léteznie.

Ezzel szemben azonban a tűzoltóságok száma a következő:

1. Hivatásos	86
2. Önkéntes, gyári, uradalmi és vasuti	2214
3. Kötelezett	6.244
Összesen:	8.544

Vajon azonban miként állunk ezeknek vesz esetén való működési képességével? Feltétlen számíthatunk a hivatásosakra: 86;

már most feltéve, de meg nem engedve, hogy valamennyi önkéntes tűzoltóság vesz esetén működésre képes: 2214;

a kötelezett tűzoltóságok közül ha 75%-ot mondok rendszeres működésre képesnek, úgy azt hiszem még mindig túlrózsásan ítélek meg felőlök: 6244-nak 75%-a = 4650.

Tehát vesz esetén rendszeres működésre képes:

1. Hivatásos	86
2. Önkéntes és gyári	2214
3. Kötelezett	4.650
Összesen:	6.950

ezt a 11.593 községből levonva, marad 4643 ötven háznál nagyobb község, mely rendszeres tűzoltóság híján szűkölködik, 1021 kis község pedig egyáltalán nem is köteles arra, hogy bármilyen tűzoltósága legyen.

Végereedményben mondhatjuk, hogy Magyarország összes községeinek 45 százaléka nem rendelkezik vesz esetén rendszeres működésre képes tűzoltósággal.

A kormányrendelet nyomán a legtöbb községben az előírt tűzoltószerek beszeresztettek ugyan — többnyire igen drága pénzen. Ma azonban hiányos elhelyezés, csekély ápolás, sőt igen sok esetben teljes elhanyagolás folytán használhatóságuk sokat szenvedett. Keleti vonása a magyarnak, hogy nagy garra indul neki egy új intézmény létesítésének, lelkesedése azonban csakhamar ellankad és a szívós, kitartó, türelmes munka hiánya az első lelkesedésben alkotottat is tönkre teszi idővel.

Ezt látjuk a tűzoltószerek országszerte tapasztalható nagyfokú elhanyagoltságában is.

Térjünk most át a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségre és annak működésére.

A szövetség célja: a tűzoltóügynek országszerte egyenlő elvek szerinti fejlesztése, tökéletesítése; tűzoltóságok és vármegyei szövetségek alakításának előmozdítása, ezeknek a szervezésben és kiképzésben támogatása és elősegítése.

A szövetség ügyeit egy elnök, egy alelnök, 2 titkár és 10 eladóból álló elnökség vezeti, hónaponta egy ülést tart, a belügyminiszteriumnak szakközegül szolgál. Ezen elnökség, bár a legnagyobb szorgalommal és odaadással dolgozik, tulajdonképpen csak eszalagsussággal halad kitűzött célja felé.

Ennek oka főleg két körülményben rejlik: először, bár neve „Országos” szövetség, mégis csak 1325 tagja van, azaz valamennyi tűzoltóságnak csak 15 $\frac{1}{2}$ százaléka foglal helyet kebelében, tehát tulajdonképpen nem bir „országos” kiterjedéssel; másodsor pedig határozatainak kényszerítő erővel bíró szankciója nem lévén, — annak csak az a testület veti magát alá, a melyik akarja.

Ezen két pontból önként következik, hogy a szövetség még oly üdvös határozatokat hozhat ugyan, de azok gyakorlati eredménye mindig csak kétes lesz.

Fentiekben megkísérlettem hevenyészve kinagyolni a hazai tűzrendszet mai állapotát.

Alábbiakban legjobb meggyőződéseim szerint igyekszem röviden azon módokat vázolni, melyek

Tizenkét év mulva ismét a faluba vitt utam. Egy barátomat látogattam meg.

Dermesztő, decemberi hideg volt. A hó úgy csikorgott lábaim alatt.

Amint a faluba értem: temetés jött velem szembe. Egyszerű menet volt nagyoc. Elöl lépegetett a pap és a kántor, utánuk a négy sirásó egy festetlen, fenyőfa koporsót vive, végül egy rongyokba burkolt, tíz évesnek látszó fiúcska és egy töpörödött öreg anyóka haladt keserves sirással.

Mindenki kitért utjokból.

Összeborzadtam. Ki lehet az a szerencsétlen, kit ily részvétlenül visznek utolsó útjára?

Meg is kérdeztem a legközelebb szembejövőtől, egy barátságosképű asszonytól: mondja csak néni, kit temetnek ebben a faluban?

Az asszony előbb Istenhez fohászzkodott, majd szinte remegő hangon folytatta: Timár Julesát könyörgöm aláson, a néhai gazdag Bácskai Feri feleségét. Az Ur legyen irgalmas neki!

Timár Julesa! Milyen ismerős név. Mintha halottam volna már valaha!

Eszembe jutott az első vadászat. A vidám lakodalmi menet. A díszes vendégsereg. S egyszerre a legsötétebb tragédia játszódott le lelki szemeim előtt. Volt valami az asszony hangjában is, ami felkeltette érdeklődésemet.

Szinte idegesen kérdeztem tovább: hát mit vett az, hogy így kerül meg halála után is az emberek?

Nem szólt semmit. Csak egy nagyot fohászkodott.

Észrevettem, hogy nem meri elmondani a szegény Julesa történetét. Pedig kíváncsi voltam megint nagyon, mint akkor hat éves koromban.

Elővettem hát minden rábeszélő képességemet. Végre sikerült meggyőződnöm, hogy az nem bűn, ha valaki nek szerencsétlen életét elbeszéljük, még akkor sem ha istentagadó volt az illető. Legalább okulunk a példáján. Meg hát én is szeretném tudni amit bizonyára már sokan tudnak.

Kereztet vetett magára, azután neki fogott.

Hej, nagy sorja van annak könyörgöm aláson! Tetszik tudni (!) én mindent jól tudok, mert hát együtt leánykodtunk a Julesával. Szép leány volt az istenadta, gyönyörű leány volt. Epekedtek is a legények érte! Mintha most is látnám! Az Ambarus Pista, Fenyő Jóska, Bérczi András meg a többiek.

Még az én lelkem jó uram is. Tetszik tudni a Bodó Sándor.

„Falu gyöngyö”-nek nevezték, becérték, kényeztették, még muzsikáltattak is neki éjjelenként. Ha táncba voltunk, mindig ő táncolt a legtöbbet, ha vásár volt, ő kapott a legtöbb „vásárfia”-t s május elsején az ő kapujában voltak a legszebb zöld ágak.

Büszke is volt a szépségére: hiru lett a sok kitüntetéstől. Ez okozta a szerencsétlenségét is szegénynek, meg a szenvedélyessége!

Egy alkalommal vásárbán voltunk. Amint a sátrak között jövünk-megyünk, csak megpillant a Julesa egy gyönyörű nyakláncot. Megtetszett neki szörnyen a csillogó portéka. Meg akarta venni, de drága volt nagyon. Hat pengő forintot kértek érte. Julesának csak 2 forint 40 krajcárja volt. Anyiért pedig nem adták oda. Julesa szomorúan hagyta el a sátrat.

Bácskai Feri ezt a közelből nézte.

A legények sok mindent vettek a „falu gyöngyö”-nek. Kapott a Julesa piros selyem pántlikát,

virágos keszkenőt, égszínű kék üveg gyöngyöt, mézes-kalács szívet, de a kedve csak nem jött meg. Szomorú volt, mint az eső idő.

Negyednapjára aztán újra vidám lett. A nyakán ott tündöklött az a cifra lánc. Azt mondta: Bácskai Feritől kapta.

Három hónap mulva esküvő volt a faluban. Bácskai Feri meg Timár Julesa keltek egybe. Irigylettük akkor mind a szegény sorsból gazdaggá lett leányt. Nem sokáig irigylettük.

Hat hónap mulva megszületett az a fiúcska, ki ott sirdogált a koporsó után. Ekkor kiviláglott minden. Az a gazember azzal a nyakláncsal a Julesa becsületét vásárolta meg. Aztán kénytelen volt feleségül venni.

Nom is voltak boldogok tán egy percig se'. Bácskai Ferinek gyakran a szemére hánták a barátai, hogy gazdag fia létre mert vett ilyen szegény leányt feleségül. Inkább fizette volna ki pénzével Ilyenkor Feri is elkecseregett, folyton ivott s csinálta az adósságot. Ha Julesa szólt azért neki: megverte. A nagy birtok pedig napról-napra fogyott.

Ilyen volt az a szerencsétlen teremtés sorsal.

De ez még mind nem volt elég! Egy hajnalban mikor az ura ment ki a mezőre, pálinka helyett valami mérgett töltött a pohárba. A tehénüknek kőszítették volt orvosáigul. — Ő legalább így beszélt. Azt is mondta, hogy véletlenségből tette. — Gyorsan orvost küldöttek, de mire az megérkezett a városból, Bácskai Feri kiszervekedett.

Lett ezután nagy ceremónia. Egy kocsin nagy urak jöttek a faluba. Orvost is hoztak magukkal. Az orvos megvizsgálta a halottat, az urak egy csomót irtak, aztán elmentek.

tüzrendészetünk elmaradott voltát modernebb színvonalra volnának hivatva emelni.

Első és elkerülhetlen „conditio sine qua non” a tűzrendészetnek törvényben való oly szabályozása, mely az összes idevágó kérdéseket felölelné.

A törvényes szabályozás elve legyen a kérdést társadalmi uton hatósági ellenőrzés mellett megoldani, a hol lehet, kötelezőleg, a hol kell,

Vétessék ki a tűzoltóság a „jótékony intézmények” osztályából és alkottassék a belügyminisztérium kebelében egy külön tűzrendészeti osztály, melynek vezetője azonban nem jogász, de elsőrangú tűzoltó-szakember legyen.

A mentő-ügy szerveztessék országosan. Nagyobb városokban legyenek különálló mentőcsapatok, a hol ilyenek megalakulni nem bírnak, orvosok páranoksága alatt mentőszakaszok szerveztessenek a tűzoltóságok kebelében.

Ez két okból is óhajtható: először, mert faluhelyen, hol az orvos maga sokszor félnapi járása van, az első segély nyújtására az ugys mindig kivonulásra kész tűzoltóság legalkalmasabb; másodszor, mert alkalmat ad a tűzoltóságnak arra hogy nélkülözhetetlenségét a közönség előtt tüzeseteken kívül is dokumentálja és így az iránta való érdeklődést könnyebben fentartsa.

Mert egy-egy nagyobb tüzeset után a közönség melegen szokott érdeklődni a tűzoltóság iránt, sőt kész az anyagi bizonyítékokkal is tanúsítani. Ha azonban 2-3 évig tüzeset nem fordul elő, a közönség a tűzoltóság létezéséről meg kezd feledkezni és könnyen nélkülözhetőnek tartja. Mivel azonban az érdeklődés ébrentartása céljából nem tarthatnak a tűzoltóságok maguknak konvenció gyűjtőgátot, a ki meghitározott időközökben tüzeset rendezzen, kell hogy készenlétüket és nélkülözhetetlen voltukat a legkisebb baleset előfordulása alkalmával is bizonyítsák.

Minden törvényhatóság területén legyen egy vármegyei (városi) tűzfelügyelő, kinek járási tűzfelügyelők legyenek alárendelve. Ezeknek kötelessége legyen többszöri körutak által a megelőző tűzrendészet megfelelő állapotáról, a tűzoltószerek jókarban tartásáról és a tűzoltóságok begyakorlottságáról meggyőződést szerezni. A belügyminisztériumban alkotandó tűzrendészeti osztály szakközegé lenne az Orsz. Tűzoltó-Szövetség, melybe való belépés kötelező erővel volna kimondandó. A szövetség azon rendelkezései, melyeket a belügyminiszter jóvá hagy, a tagokra nézve szintén kötelező erővel bírnak. Ezen rendelkezések főleg az egyöntetű szervezés, gyakorlás és felszerelésre vonatkoznak.

Egyszer aztán megjött az idezés. Julesát törvény elé állították. Hiába mentegette magát, a tanuk ellene vallottak. Rosszul élt az urával, sokszor fenyegette, hogy elteszi láb alól. Elítélték. Ott szenvedett kerek négy esztendeig a fegyházban. A faluban pedig szájról szájra járt, hogy a „falu gyöngye” megmérgezte az urát s most be van zárva érte.

Négy esztendő múlva kiszabadult. De nem volt öröme benne. A faluban mindenki ujjal mutatott rá. Az apja is elfordult tőle. Az anyja csak sirt, mindig sirt.

A birtok már nem volt meg. Ami kicsi megmaradt az elmenetelkor, azt elvették az ura adósságába. Nem volt, mit kezdjen. Munkába akart állani, de senki se fogadta fel. Elment hát Oláhországba. Ott tengődött az idején. Ekkor újra hazajött. Haza hozta a honvágy. Gondolta, hogy eddig elfeledték a multját s új életet kezd. A szüleihez ment, hogy becsánatot kérjen tőlük. Csak az anyja élt már. Az is koldulásból tengeti rapjait.

Julesának meghasadt a szíve a nagy bánattól. Most ott fekszik már a fekete földben. Nem kísérté ki senki idegen. Az Ur kegyelmezen meg neki!

Most már tudja az ifur, hogy miért kerültük el még a koporsóját is?!

... Az asszony bevégezte mondani valóját. Keresztet vetett magára s azzal ott hagyott.

A menet visszatért a temetőből. Az a tőpörödött anyóka olyan szeretettel ölelte magához azt a kis fiucska — a leánya gyermekét. Látszott rajta, hogy megbocsátott a leányának.

Megbocsátott, mert anya volt!

Rákosi Zoltán.

Ad punctum „felszerelés” nem hagyhatom szó nélkül az egyenruházat kérdését. Közismeretek voltak ezeltől 20-25 évvel a közderültséget keltő löszörforgás, sarkancus, aranypasszomántos és lovassági karddizidzlekedőperette-tábornokszerű főparacsnoi alakok.

Az Országos Szövetség egyik érdeme, hogy sikerült neki nagy küzdelmek árán az egyenruházatot egyszerűsíteni és valamenynyire egyöntetűvé tenni.

Mirdazonáltal nagyobb tűzoltó-ünnepélyek alkalmával, mint a nemzetközi kongresszus ideje alatt is volt alkalmunk meggyőződni, még ma is láttunk telivér Lohengrineket, kik saját imponáló szépségük bámulatában nem veszik észre, hogy uton utfolon nevetség tárgyai és nevetségessé teszik a tűzoltó-intézményt magát is.

NAPI HIREK.

— **Rákóczi hamvai.** Pozsonyból táviratozzák, hogy Thaly Kálmán orsz. képviselő szept. 1-én Berzeviczy Albert kultuszminiszter meghívására, innen Kassára utazott, hogy résztvegyen azon az értekezleten, melyet Berzeviczy elnöklésével tartanak és a melyen tüzetesen megállapítják Rákóczi és bujdosó társai sarkofágjának a kassai dombon kijelölendő helyét. Az értekezleten a miniszteren kívül résztvesznek Bubics Zsigmond kassai püspök, Schüle Frigyes és Czigler Győző építészek és Strobl Alajos szobrász.

— **Kitüntetés.** A király Schusztter Károly brassói gyógyszerésznek, az ottani önkéntes tűzoltó-egyesület főparancsnokának a tűzoltói intézmény terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Farkas Károly és Erdős Sándor bodoki községi isk. tanítókat ugyanoda ellami isk. tanítókká, — Herberger Kolozsvári Béla csiksmlyói r. k. főgimn. tanárt a brassói r. k. főgimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

— **Az ev. ref. egyházközösség ünnepe.** A kézdívársárhelyi ev. ref. egyházközösségnek tegnap és ma szép ünnepnapja volt és lesz. Szombaton érkezett meg a Székely János, elaggott, de a város történetében elvülhetetlen érdemeket szerzett nagypap utóda: Czirmai Zoltán, jeles késztűsgű ifju lelkes, kit a vasutnál nagy közönség fogadott meleg óvációval. Ma vasárnap d. e. lesz a beköszöntője s beigtatása, melyet Szabó Jenő I. lelkes teljesít. Délben az új pap tiszteletére Kölönte M. főgondnoknál díszebéd lesz. Üdvözöljük az új papot, régi ismerősünket, városunk szülöttjét s őszintén óhajtjuk, hogy derék elődének méltó utóda, társadalmunknak buzgó, lelkes munkása legyen! Az ünnepély lefolyásáról jövő számunkban fogunk referálni.

— **Esküvő.** Nagy Teréz, kisborosnyói postamesternő, Nagy Gerő, kézdívársárhelyi ev. ref. énekvezér testvérhuga aug. 30 án tartotta esküvőjét Kisborosnyón Álb. András, zágoni ifju földbirtokossal. Az egyház áldásában az ifju párt a menyasszony testvérbátyja: Nagy Károly theologiai tanár résziesítette, ki szép beszédben és megható imában kérte az ég áldását a boldog ifju párra. Esküvő után a menyasszony szülei: Nagy Gergely földbirtokos, ny. tanító házában kedélyes nászslakoma követte. Boldogság legyen az új pár frigýén.

— **Halálozások.** Öv. Csizsár Istvánné kézdívársárhelyi polgárnő, f. hó 1-én meghalt. Szombaton délután temették el a közönség részvéte mellett.

— **Elekes József,** szentkatolnai földbirtokos 71 éves korában Szentkatolnán elhunyt. A családi sírboltba helyezték el nagy részvét között nyugalomra.

— **Meteor az időről.** Meteor a szeptember havi időjárását nagyon változatosnak jelzi. Azt mondja, hogy a hó első napjaiban jó idők lesznek, de a 9 iki esomópont után a légmérséklet lehül. A korai szüretelésre szept. 13-tól 19-ig, a későbbire pedig szeptember 26-tól 30-ig terjedő időközök a legajánlatóbbak. Szeptember havi esomópontok 3-7-9. 10-11-16-20-23-24-26-ra esnek, a hol a 9- és 24-iki erős hatásuk, a 9-iki eső, a 24-iki derült jelleggel. Meglátjuk — bár többnyire igaza van.

— **Községi jegyzők kongresszusa.** Szokásos évi gyűlésüket tartják meg a községi és körjegyzők szeptember 25-én Budapesten. A gyűlés Pestvármegye székházában lesz s délelőtt kilenc órákor kezdődik. Előző nap délután három órákor választmányi ülés lesz a Pannonia-szállóban. A kongresszus,

amely Kuncze Imre elnök vezetésével fog lefolyni, a Magyarországi Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesülete keretében történik. Az országos gyűlésnek ez a részletes programja: 1. Elnöki jelentés. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése az egyesület 1903. évi pénztári számadásának megvizsgálásáról. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése az „Erzsébet királyné község-jegyzői árvaház-alap” 1903. évi számadásáról. 4. Az egyesület 1905. évi költségvetésének megállapítása. 5. Az Erzsébet Jegyzősegítő Egyesület alapszabálytervezetére érkezett vélemények tárgyalása, esetleg az alapszabály megalkotása. 6. A Békésvármegyei Jegyző-egyesület belépő nyilatkozata a központi egyesület kötelekébe. 7. Az Aradvármegyei Jegyző egyesület indítványa a községi és körjegyzők nyugdíjügyének egységes alapon való rendezése, közjogi helyzetüknek megállapítása, szolgálati szabályzatuknak és fegyelmi felelősségüknek a változott viszonyoknak megfelelő rendezése tárgyában. 8. A Biharvármegyei Jegyző-egyesület indítványozza, hogy Tisza István gróf miniszterelnök az általános közigazgatás és a jegyzők érdekei iránt tanúsított meleg érdeklődésének elismerésül az Országos Jegyző-egyesület örökös disztagjává választassék. 9. A Biharvármegyei Jegyző-egyesület indítványa a vasárnapi munkaszünetnek a koresmákra és egyéb pálinkamérőüzletre való kiterjesztése iránt. 10. A Biharvármegyei Jegyző-egyesület indítványa a jegyzők és családjaik részére kedvezményes vasuti menetjegyek engedélyezése iránt. 11. A Biharvármegyei Jegyző-egyesület a belügyminiszterhez fölterjesztés intézését indítványozza az iránt, hogy a községi közigazgatási tanfolyamokon előadókul a községi és körjegyzők nagyobb számban alkalmazzassanak. 12. A Biharvármegyei Jegyző-egyesület indítványa a közegészségügy államosítása és a községi és körorvosi nyugdíjintézmény létesítése iránt. 13. A Biharvármegyei Jegyző-egyesület indítványa a vándorló cigányok ügyének törvényhozási uton való szabályozása tárgyában stb.

— **Tisztek a párbajellenes ligában.** A magyar honvédelmi minisztérium megengedte, hogy a nem tényleges szolgálatban álló honvédtisztek és honvédtiszthelyettesek a párbajellenes ligának tagjai lehessenek. Örömmel vesszük ezt tudomásul, mint jelét annak, hogy az a középkori fölfogás, amely a párbaj avult intézményét a hadsereg tagjaira nézve minden körülmények között kötelezővé tette, végre engedett merevségéből és humánusabb, a kor szellemének jobban megfelelő gondoskodásnak engedett tért.

— **A marosvásárhelyi közj. tanfolyam előadójának** kinevezése a napokban jött le a belügyminisztertől. A régi előadói kar, mely 4 esztendőn át becsülettel és nagy sikerrel állta meg helyét, egészben megmaradt, följajszítva két fiatal erővel. A régiok, kik újabb megbízást nyertek: dr. Fenyvesi Soma, Gaál László, Hofbauer Aurél, Horváth Miklós, dr. Láni Oskár, dr. Kőmőcsy József, Orbán Balázs és dr. Szász Károly, míg az újak Széll József, főisp. titkár és ifj. dr. Ugron Gábor főszolgabíró. Az új igazgató: Edőssy Sándor főjegyző vezetése alatt újabb sikereknek nézhet elébe ez a gárda.

— **Árverési hirdetés.** A sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírre tétetik, hogy Háromszékvármegye közdi járásában fekvő Gelence, Zabola, Kovászna, Papole, Bereck, Kézdipolyán és Kézdíszentlélek községek területén fizetendő bor italadó és husfogyasztási adó beszedési joga az 1905. évi január hó 1. napjától 1905. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fenntartásával az 1906. és 1907. évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adatok. Az árverés a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1904. évi szept. hó 12. napján délelőtti 9 órákor fog megtartatni az itt kitüntetett kikiáltási árakkal: Gelence boritaladó 922 kor. 06 fil.; husfogyasztási adó 822 kor. 23 fil.; összesen 1744 kor. 29 fil. Zabola boritaladó 1183 kor. 36 fil.; husfogyasztási adó 376 kor. 88 fil.; összesen 1560 kor. 24 fil. Kovászna boritaladó 4850 kor. 59 fil.; husfogyasztási adó 2588 kor. 89 fil.; összesen 7439 kor. 87 fil. Papole boritaladó 1173 kor. 44 fil.; husfogyasztási adó 422 kor. 43 fil.; összesen 1595 kor. 87 fil. Bereck boritaladó 1680 kor. 81 fil.; husfogyasztási adó 372 kor. 99 fil.; összesen 2053 kor. 80 fil. Kézdipolyán boritaladó 221 kor. 56 fil.; husfogyasztási adó 102 kor. 46 fil.; összesen 324 kor. 02 fil. Kézdíszentlélek boritaladó 290 kor. 23 fil.; husfogyasztási adó 143 kor. 64 fil.; összesen 433 kor. 92 fil.

Hirdetések.

Szám 1287-904.
körjegyzői.

Árverési hirdetmény.

Lemhény község tulajdonát képező „Gyertyános” nevű erdő rész 104. k. hold vágásán található és szakértő becslés szerint 1058 drb lucz és jegenye fenyő törzsből álló 1961. m³ megállapított műfa és 1958. m³ megállapított hulladék fa, folyó éviszeptember hó 19-én d. e. 10 órakor **Lemhény község házánál** írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 1176 K. 60 fillér, azaz: **Egyezeregyszázhetvenhat korona hatvan fillér.**

Az árverezni szándékozók kötele-

sek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 %-át (Tíz) az árverező biztos kezéhez letenni.

Írásbeli zártajánlatokhoz, melyek szóbeli árverés előtt nyújtandók be, fenti bánatpénz, vagy óvadékképes papir melléklendő.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Árverési és szerződési feltételek a lemhenyi körjegyzői irodában és a bereczki m. kir. járási erdőgondnok-ságánál, hol a vevő bővebb felvilágosítást nyerhet, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Lemhény, 1904. aug. 30-án.

Dénes József s. k.,
községi bíró.

Szánthó Károly s. k.,
körjegyző.

112. 1-1.

DEZSŐ BÉLA

alesernátoni cséplőgéptulajdonos Kézdivásárhelyre jött s ajánlja magát a csépléltető gazdaközönség becses figyelmébe. Cséplőgépe el van látva szalmahordóval (kaszalyrakóval) is. Csépléltetni akaró gazdák jelentkezhetnek

Ífj. Jancsó Mózes papirkereskedésében

***** Kézdivásárhelyt. *****

113. 1-2.

KIADÓ LAKÁS.

A Kisegítő Takarékpénztárral szemben ujonnan fölépült lakás: négy szoba, konyha, kamra, istálló, fatartó, négy pince és udvar, teljesen ellátva mindennel **szeptember hó 20-tól**

több évre kiadó.

Értekezni lehet **Szotyori Balázzsal.**

111. 3-6.

FOGORVOS.

PERL JÓZSEF

AMERICAN DENTIST

(114. 1-1.)

Kézdivásárhelyre megérkezett.

Lakása a „Millenium Szálloda” 1. sz.

— Rendel: délelőtt 8-12 ig; délután 2-5 óráig. —

Tartózkodás néhány napig!

A „Székelyföld” kiadóhivatala.
A székelyföld legdusabban felszerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír, írószér, és könyvkereskedése

Kézdivásárhelyt a „Jancsó”-féle gyógyszerár mellett.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legujabb és legdivatosabb báli, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel — melyek a szallagról soha le nem hullnak — ősös áron eszközöltetnek.

*Mindenneműszükségeltetőköz-ségi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * **

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoosikat, ablak carnisokat, hajlitott és préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszékreányeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyek saját felügyeiletem alatt házamnál készülnék, rendkívüli ősös áron árusítok el.

Legszebb és legalkalmasabb névnapí és alkalmi ajándéku ajánlok arekép és levelezőlap albumokat, emlékkönyveket dus választékban, remek kivitelben.

Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsük, bajuszkékék.

Szeművegek, cvikkerek, hegedű hurok, óraláncok, olvasók, zsebtűkrök, zsebkések, borotvák stb., stb. nagy választékban kaphatók.

Ima- és énekkönyveket, ugy katholicusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmoskönyvek, legujabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tan-szerek és naptárok dus választékban.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszszerte tartósabbakká válnak.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.